

Národné centrum pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti

Poslaním Národného centra pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti (NCP VaT), útvaru Centra vedecko-technických informácií SR (CVTI SR) je popularizovať vedy a techniku, zvyšovať prestíž a celospoločenské uznanie vedeckých a technických pracovníkov ako hlavných tvorcov ekonomickej prosperity krajiny, objasňovať ciele a výsledky výskumu a vývoja, podporovať dialóg vedcov s verejnosťou, ako aj zvyšovať záujem mladých ľudí o vedy a vedeckú kariéru.

Aktivity

- *Bratislavská vedecká cukráreň* (od r. 2008) – priestor na stretávanie sa a diskusiu popredných slovenských vedcov so stredoškólakmi o najnovších trendoch vedy a techniky;
- *Veda v CENTRE* (Bratislava, Nitra, Prešov, Banská Bystrica) – popularizačné prednášky z rôznych oblastí vedy pre odbornú a laickú verejnosť;
- *Spektrum vedy* – cyklus dokumentov o práci a úspechoch slovenských vedcov, realizovaný v spolupráci so Slovenskou akadémiou vied, každú stredu o 21.05 hod. na STV 2;
- *Laboratórium* – cyklická diskusná relácia o vede v Rádiu Devín;
- *Týždeň vedy a techniky na Slovensku* – spolupráca s Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR;
- *Zapojte sa do živého vysielania!* Manuál na hlavnej stránke www.vedatechnika.sk – Živé vysielanie – Základy práce s konferenčným systémom EVO.

Národné centrum pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti, CVTI SR

Lamačská cesta 8/A, 811 04 Bratislava
Tel./fax:+421 2 69 253 129
E-mail: ncpvat@cvtisr.sk
Web: www.vedatechnika.sk; www.cvtisr.sk

Mladí vedci Slovenska, o. z.

je nezisková mimovládna organizácia, ktorá sa venuje problematike vzdelávania vo vede (Science Education). Hlavným cieľom organizácie je vyhľadávanie nadaných žiakov stredných škôl v oblasti vedy a techniky a ich všestranná podpora a rozvoj. Pôsobí tiež v oblasti popularizácie vedy a techniky, predovšetkým vo vzťahu k mladým ľuďom do 20 rokov.

Organizuje workshopy a semináre na rôzne aktuálne témy vedy a techniky formou verejných diskusií – „Café Scientifique“, vedecké konferencie pre nadaných žiakov stredných škôl – Kongresy mladých bádateľov, ktoré sú zamerané na zvyšovanie ich záujmu o rôzne oblasti vedy a techniky.

V Slovenskej republike je národným koordinátorom a výhradným organizátorom dvoch prestížnych medzinárodných súťaží pre talentovanú mládež do 20 rokov v oblasti vedy a techniky a národným organizátorom ďalších významných medzinárodných súťaží:

- **EUCYS** – The European Union Contest for Young Scientists (www.eucontest.sk);
- **SJWP** – Stockholm Junior Water Prize (www.sjwp.sk);
- **ISWEEP** – International Sustainable World – Energy, Engineering and Environment Project Olympiad (www.isweep.sk);
- **Intel ISEF** – Intel International Science and Engineering Fair (www.scientiaprofuturo.sk);
- **Genius Olympiad** – International High School Science Project Olympiad on Environment (www.scientiaprofuturo.sk);
- **CASTIC** – China Adolescents Science and Technology Innovation Contest (www.stientiaprofuturo.sk).

Občianske združenie je oficiálnym partnerom Slovenskej akadémie vied v oblasti popularizácie vedy a techniky a pri vyhľadávaní nadaných žiakov vo vedy a technike. Je riešiteľom štyroch dlhodobých projektov podporovaných Agentúrou na podporu výskumu a vývoja.

Mladí vedci Slovenska
Občianske združenie

Mladí vedci Slovenska, o. z.
Saratovská 26/A-218, 841 02 Bratislava
Tel./fax:+421 2 20 40 00 63
E-mail: koordinator@eucontest.sk
Web: www.mladiwedci.sk

noc výskumníkov 2011
www.nocvyskumnikov.sk

BRATISLAVSKÁ VEDECKÁ CUKRÁREŇ – „ŠPECIÁL“

Host'ami vedeckej cukrárne dňa 23. septembra 2011 budú

prof. Ing. Štefan Luby, DrSc., FÚ SAV,
Ing. Peter Oslanec, PhD., ÚMaMS SAV,
Ing. Peter Kuderjavý, TU Košice

Pozývame žiakov bratislavských stredných škôl do vedeckej cukrárne – „špeciál“, ktorú realizuje Národné centrum pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti pri CVTI SR v rámci Festivalu vedy – Noc výskumníkov 2011.
Podujatie sa uskutoční dňa 23. septembra 2011 o 9.00 hod. v konferenčnej sále CVTI SR, Lamačská cesta 8/A, Bratislava

Zameranie a cieľ vedeckej cukrárne – „špeciál“ v rámci podujatia Noc výskumníkov 2011

Septembrová vedecká cukráreň bude obsahovo zameraná trochu inak. Vo vedeckej cukrárni – „špeciál“ sa tentoraz nebudeme venovať konkrétnej vedeckej problematike, ale budeme hovoriť o vede, jej histórii, prítomnosti a budúcnosti. Septembrová diskusia bude o ľuďoch, ktorí vedu a techniku realizujú a venujú jej veľký kus svojho života. Toto špeciálne „vydanie“ vedeckej cukrárne je príspevkom Národného centra pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti pri CVTI SR a o. z. Mladí vedci Slovenska, organizátorov Bratislavských vedeckých cukrární, k prebiehajúcemu významnému podujatiu, ktorého cieľom je priblíženie osobností slovenskej vedy a techniky verejnosti pod názvom Noc výskumníkov 2011.

Aby diskusia bola zaujímavá, pozvali sme do vedeckej cukrárne zástupcov dvoch generácií vedcov. Pozvanie prijal prof. Ing. Štefan Luby, DrSc., popredný slovenský fyzik a bývalý predseda Slovenskej akadémie vied, ktorú viedol v rokoch 1995 až 2009. Ďalej pozvanie prijali dvaja začínajúci vedci – technici: Ing. Peter Oslanec, PhD., z Ústavu materiálov a mechaniky strojov SAV zastupujúci mladých vedcov do 35 rokov, ktorí rozbiehajú svoju kariéru post doktorandov a Ing. Peter Kuderjavý, interný doktorand zo Strojnickej fakulty Technickej univerzity v Košiciach.

Všetci traja majú jedno spoločné – mimoriadne pozitívny vzťah k vede a technike, ktorá ich naplňuje spokojnosťou, ale zároveň vnímajú aj súčasné negatívne prvky a videnie postavenia vedy v spoločnosti. Máme záujem, aby žiaci bratislavských stredných škôl mali možnosť diskutovať s našimi hosťami o tom, ako oni vnímajú vedu a techniku, čo ich viedlo k tomu, že sa vede venujú, aké úspechy dosiahli, čo ich vo vede a technike teší a čo ich zarmucuje. Otázok je naozaj veľmi veľa. Tie však prenecháme návštevníkom našej vedeckej cukrárne.

Koho sme pozvali do vedeckej cukrárne 23. septembra 2011

Dr. h. c. prof. Ing. Štefan Luby, DrSc.

V roku 1963 ukončil štúdium na Elektrotechnickej fakulte Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave (dnešná Slovenská technická univerzita). Po skončení štúdia krátko pracoval na Prírodovedeckej fakulte UPJŠ v Košiciach, v rokoch 1964 až 1970 bol interným vedeckým aspirantom v Slovenskej akadémii vied. V rokoch 1984 až 1992 bol riaditeľom Fyzikálneho ústavu SAV, v rokoch 1993 až 1995 pôsobil vo funkcii podpredsedu a v rokoch 1995 až 2009 vo funkcii predsedu SAV. V súčasnosti naďalej aktívne pracuje vo Fyzikálnom ústave SAV v oddelení multivrstiev a nanoštruktúr. Vo výskume sa venuje materiálom a nanotechnológiám. Je autorom 320 vedeckých prác a 8 patentov. Okrem toho napísal šesť kníh, čít a portrétov pod spoločným názvom „Moji intelektuáli“ a knihu esejí s názvom „Fascinácia Nobelom“. Zaujímavou publikáciou je kniha spomienok s názvom „Cestovná správa z kongresu o ničom a iné texty“.

Je nositeľom viacerých ocenení a vyznamenaní, v roku 2005 bol ocenený Pribinovým krížom 1. triedy.

Prof. Luby vo vedeckej cukrárni vystúpi s úvodnou prednáškou s názvom: „Päťdesiat rokov, ktoré zmenili svet vedy – od potopenia Bismarka po nanočasticu“. Prof. Luby hovorí: „v rokoch 1950 – 2000 sa sformoval nový svetový systém štátni podporovanej vedy. Vytvorilo sa tak súčasné prostredie motivácie, podpory a hodnotenia vedca. Bol to proces postupných zmien. V týchto metamorfózach som bol takmer celý uvedený čas zapojený a de facto som bol jeho experimentálnym objektom“.

Ing. Peter Oslanec, PhD.

V rokoch 2002 až 2007 študoval na Slovenskej technickej univerzite v Trnave. Ukončil štúdium v odbore Technické materiály. Ďalšie roky venoval tretiemu stupňu vysokoškolského štúdia na Ústave materiálov a mechaniky strojov. Venoval sa téme Recyklácia horčíkových zliatin aj z dôvodu spoločenských a osobných motívácií v oblasti trvalo udržateľného rozvoja. Daná téma vyžaduje komplexné vedomosti z rôznych odborov akými sú poznatky o fyzikálnych a chemických vlastnostiach materiálov, strojárskych technológiách, metódach merania, environmentalistiky atď. Momentálne pracuje na založení detašovaného pracoviska Ústavu materiálov a mechaniky strojov v Ladomerskej Vieske a na projektoch s priemyselnými partnermi pracujúcimi s hliníkovými zliatinami. Veľkú budúcnosť v získavaní mladých ľudí pre vedecké a výskumnícke povolania vidí v „internetizácii“ a rozšírení odborných poznatkov cez určitý stupeň popularizácie s následnou spätnou väzbou na odbornú sféru. To sa dá dosiahnuť iba decentralizáciou informačných zdrojov, ktoré splňajú základné prvky otvorenosti. Vo svojom voľnom čase vedie takýto informačný zdroj a odpovedá záujemcom na ich otázky.

Ing. Peter Kuderjavý

V rokoch 2004 až 2009 študoval na Technickej univerzite v Košiciach. Vyštudoval strojnú inžinierstvo so zameraním na konštrukciu strojov a zariadení pre strojársku výrobu – Výrobná technika. V tomto odvetví je kladený dôraz na dokonalé využitie poznatkov z rôznych odborov počnúc strojárstvom, ako základom, cez poznatky z elektrotechniky, komunikácie, riadiacich i operačných systémov. V súčasnosti je interným doktorandom na Strojnickej fakulte TU v Košiciach. Už ako stredoškôla sa venoval svojmu osobnému rozvoju v oblasti techniky. Vypracoval niekoľko stredoškolských technických projektov, s ktorými súťažil na národných aj medzinárodných súťažiach nadaných žiakov vo vede a technike. V roku 2001 sa zúčastnil súťaže Európskej komisie pre mladých vedcov – The European Union Contest for Young Scientists – EUCYS. Ing. Peter Kuderjavý hovorí „ako bývalý účastník a súťažiaci na niekoľkých ročníkoch stredoškolských vedecko-technických súťaží dobre viem, aká dôležitá je vhodná motivácia nádejných vedcov a výskumníkov. Preto sa snažím podporovať každý nápad smerujúci k rozvoju mladých talentov“.

